

Forkyndelsens altafgørende betydning

Den kristne prædiken har sin oprindelse og grund ikke på jorden, men i Himmelen, ikke i mennesket, men i Gud. I den beslutning, Han traf hos sig selv, før verdens grundvold blev lagt: "*Thi da verden med al sin visdom ikke kendte Gud i Hans visdom, besluttede Gud, ved prædikens dårskab at frelse dem, som tror*" ([1. Kor. 1,21](#)).

Hele den kristne prædikens indhold er heller ikke nedenfra, men ovenfra. Det er "Guds visdom", siger Paulus, "en visdom, der ikke stammer fra denne verden, ej heller fra denne verdens herskere, som mister deres magt". Nej, den er "den hemmelige, skjulte, som Gud før verdensløbets begyndelse har forudbestemt for at føre os til herlighed", og den er, "*hvad intet øje har set og intet øre hørt, og hvad der ikke er opkommet i noget menneskes hjerte, hvad Gud har beredt for dem, der elsker Ham*" ([1. Kor. 2,6-9](#)).

Det, som står i begyndelsen af Johannes-evangeliet ([kap. 1,1-5](#)) om Ordet i særegen forstand, altså om Kristus, det kan også med adskillig ret overføres og anvendes på den kristne forkyndelse.

Guds rige og Guds folks historie er på det nøjeste forbundet med Ordets forkyndelse. Det er i og gennem Ordet, Guds rige er kommet nær til os. Det var ved Ordets forkyndelse, Gud friede os ud af mørkets magt og førte os over i sin elskede Søns rige ([Kol. 1,13](#)). Det var ved Guds levende og blivende ord, vi blev født på ny ([Jak. 1,18](#) og [1. Pet. 1,23](#)). Troen kom af det, vi hørte. Det gør den altid, og uden Ordets forkyndelse og hørelse kommer intet menneske til troen og bliver frelst ([Rom. 10,14-17](#)).

Guds folk er blevet til ved Ordet, og uden Ordets forkyndelse blev intet af alt det til, som Guds folks historie beretter om.

Guds gamle pagtsfolk Israel blev til derved, at Guds ord kom til fædrene Abraham, Isak og Jakob. Det opretholdtes derved, at Guds ord stadig på ny kom til folket gennem dem, der under hele den gamle pagts tid som mellemmand mellem Gud og folket modtog og forkyndte Guds frelsesåbenbaring: Moses, Josua, præster, konger og profeter.

Den første omfattende vækkelse i den kristne kirkes historie blev til ved Peters prædiken pinsedag i Jerusalem ([Ap.G. 2](#)). Al åndelig fomyelse og vækkelse senere hen i kirkens historie er født og skabt ved det samme ords forkyndelse.

Det var f.eks. tilfældet med reformationen. Reformatorerne var i flere henseender rigt udrustede personligheder. Men fremfor alt var de prædikanter, og det var i kraft af deres prædiken, reformationen udviklede sig til en vældig og åndskraftig vækkelsesbevægelse, der ikke mere lod sig standse eller hindre.

Eller tænk på folkevækkelserne i vore nordiske lande i sidste århundrede. Her ser vi det samme igen: Det var Ordets forkyndelse, som skabte dem. Det budskab, Herren betroede mænd som Hans Nielsen Hauge i Norge, Carl Olof Rosenius i Sverige, Kresten Madsen, Anders Stubkjær og Chr. Møller m.fl. i Danmark, og som de stod frem og forkyndte. Den tale og det budskab virkede ikke ved visdoms overtalende ord, men ved Ånds og krafts bevis ([1. Kor. 2,4](#)).

Hele kirkens historie vidner om og er én lang bekræftelse af, at det er Ordets forkyndelse, som er den kristne menigheds livsnerve. I åndelige fomyelses- og vækkelsestider stod prædikenen stærkt og centalt i menighedens liv. I åndelige stagnations- og forfaldstidere stod prædikenen svagt, og man var mere optaget af andre ting i stedet for.

Det er en åndelig livslov i Guds folks historie: Som forkyndelsen er, bliver troen og livet. Er forkyndelsen ret, bibelsk sand, klar og stærk, så bliver troen det også, og det mærkes i de kristnes liv, vidnesbyrd og tjeneste. Er forkyndelsen derimod udflydende, uklar og kraftløs, bliver troens

liv og de troendes vidnesbyrd og tjeneste det også. Forkyndelsen kan også forfalde til blot at være en upersonlig og kliché-præget gentagelse af, hvad de respektive menigheders eller missionsforeningers fromme og agtværdige lærefædre engang har sagt. Hvis ikke dette ved Ånden er blevet levendegjort for ens eget hjerte, så det også fornemmes, at der er omsorg for sjælene, og glød og hjertevarme bag, så vil der uvægerligt også komme noget underligt stift, stagnerende og stillestående, noget upersonligt koldt og dødt over det troens liv, der rører sig i de forsamlinger og kredse, der præges af en sådan forkyndelse.

Hvad skal vi prædike?

Derom synes der at herske stor uklarhed i dag. Skulle vi tage efter, hvad folk flest tænker og mener om det spørgsmål, så er det virkelig ikke godt at vide, hvad vi i grunden skal prædike for vor tids mennesker - eller om det i det hele taget er umagen værd at fortsætte med at prædike. Det er der jo adskillige, der sætter et stort spørgsmålstegn ved. Det nytter alligevel ikke noget, siger man. Prædikens tid er forbi. Det tjener i hvert fald slet intet formål at fortsætte med den traditionelle kristelige prædiken om synd og nåde, frelse og fortabelse. For hvem i al verden bekymrer sig dog om noget sådant i dag? Nej, det er helt andre jordnære spørgsmål og problemer, folk er optaget af og interesseret i at høre noget om.

Hvis vi derfor ønsker, at folk skal låne os øren, da må vi holde op med al denne prædiken om spørgsmål, som de finder aldeles ligegyldige og uvedkommende. I stedet må vi give os til at tale om det, folk er optaget af, så de føler, at det, vi står og snakker om, virkelig er noget, der kommer dem ved.

Ja, sådan er der mange, der tænker og mener. Men her gør vi vel i at mærke os den apostolske formaning i [1. Pet. 4,11](#): "*Taler nogen, skal han tale som Guds ord*". Det er med andre ord ikke mennesker - hverken vi selv eller andre, der afgør, hvad vi skal prædike om. Den afgørelse er Guds, og den er Han alene om. Vor opgave og vort kald er et andet: at lytte efter og give nøje agt på, hvad Gud har talt, tro det, være lydige imod det og siden låne røst til det og sige det videre til andre, for at også de ved at høre må komme til tro og blive frelst.

Den kilde, den kristne forkyndelse skal øse hele sit indhold fra, er ikke noget menneskes hjerte, men alene Guds. Og hvad der bor i Guds hjerte, det ved vi alene fra Hans eget åbenbaringsord til os i Den hellige Skrift. Det er den kilde - og ingen anden - den kristne forkyndelse skal øse hele sit indhold fra. Det er den norm, som alene afgør, hvad kristen forkyndelse er.

I samme grad, forkyndelsen øser sit indhold af nogen anden kilde end Guds åbenbaringsord i Den hellige Skrift, bliver den uklar og forplumret, udflydende almenreligiøs og menneskecentreret. Men dermed mister den også sin frelsende og forløsende kraft og virkning. Den lader os da forblive i vort eget, i mørket uden lys, i vor egen retfærdighed uden retfærdigheden fra Gud, prisgivet uvished og håbløshed, uden troens vished om det levende håb, vi er genfødt til ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde.

Når derimod forkyndelsen øser hele sit indhold af Guds åbenbaringsord i Den hellige Skrift og bare siger det efter, som Herren dér har sagt os for, da er Han også selv nærværende og virksom til frelse i og gennem forkyndelsen. Da udløses forløsningens og frigørelsens kræfter iblandt os. "*Det er den samme vældige styrkes indgriben, hvormed Han virkede i Kristus, da Han opvakte Ham fra de døde og satte Ham ved sin højre hånd i den himmelske verden*" ([Efes. 1,19-20](#)).

(Afsnit fra "Vejen mellem afvejene" af N.O.Vigilius - Dansk Bibel-Institut 1981 - Shafan 17-06-15)